

## Kinesisk ekstra-materiale – Dyrk sproget 25-26

1. Rollemodeller
2. Censur og kreativ sprogbrug: Peter Plys, flodkrabber og ris-kaniner
3. Homoseksuelle i Kina

### 1. Rollemodeller 榜样bǎngyàng

Rollemodeller har altid været vigtige for Kinas Kommunistiske Parti, og fra Folkerepublikkens tidlige år har partiet brugt både virkelige og fiktive rollemodeller som inspiration til folket. Inspiration til styrets *standards* for samfundsengagement.

Én af de mest kendte var soldaten Lei Feng, som i 1963 var hovedperson i kampagnen “Lær af den gode rollemodel Lei Feng” (学习雷锋好榜样 / Xuéxí Léi Fēng Hǎo Bǎngyàng).



Lei Feng levede måske (måske ikke) 1940-1962. (Foto: Wikimedia Commons)

Lei Feng døde i en tragisk ulykke i 1962, og da hans dagbøger blev udgivet efter hans død, var de fyldt med eksempler på alle hans gode gerninger og ultimative selvopofrelse for Kina, Partiet og de kommunistiske kammerater.

I nutidens Kina er den 5. maj udnævnt til "Lær af Lei Feng-dag", hvor man skal gøre gode gerninger - selv om mange vestlige Kina-kendere er enige om, at Lei Feng slet ikke fandtes i virkeligheden, men var en dygtig opfindelse fra KKP's side!

Stadig i dag bruger partiet rollemodeller. De repræsenterer styrets standarder på mange måder: Hvad sættes højt på den politiske dagsorden? Kan man aflæse styrets ønsker for samfundsengagement, indstilling, moral, opførsel, karaktertræk?

Rollemodellerne kan være spændende at afkode - som Lu Yi her.

Da partiet fejrede sit 100 års jubilæum i 2021, var hun én af de unge rollemodeller, som blev præsenteret på Qinghua Universitetets hjemmeside for jubilæet. Reflektér over indhold og sprogbrug, når du læser om Lu Yi.

### AT REALISERE LIVETS VÆRDI

Lu Yi, 31 år, som er partifunktionær i en lille landsby i det østlige Kinas Anhui-provins, følte sig forpligtet til at deltage i endnu en krævende kamp i landet – fattigdomsbekæmpelsen.

Efter anbefaling fra lokale landsbyboere ansøgte Lu om medlemskab af Partiet i 2014. Siden hun tog partiemblemet på, blev hun mere beslutsom i forhold til at hjælpe befolkningen i landområderne med at overvinde fattigdom og opnå et bedre liv.

På grund af de lange vandringer til fattige husstande svulmede Lus fødder så meget op, at hun måtte gå med et par sko i en større størrelse.

"Disse ture var dog som at besøge min egen familie, fordi de lokale tog imod mig med så stor gæstfrihed," sagde Lu.

Da Kina annoncerede en "fuldstændig sejr" i udryddelsen af absolut fattigdom, fortalte Lu, at hun brød sammen og græd af glæde.

"Den store sag med fattigdomsbekæmpelsen under ledelse af Kinas Kommunistparti har givet mig og tusinder af andre unge mulighed for at gribe chancen og realisere værdien af vores liv," sagde hun.

Alle de 82 fattige husstande i hendes landsby er kommet ud af fattigdom, og deres gennemsnitlige nettoindkomst nåede sidste år op på 12.000 *yuan* (omkring 11.000 kroner), ifølge Lu.

"Når jeg besøger familierne igen, er det, der gør mig allermest glad, at høre landsbyboerne rose vores Parti og dets politikker," sagde hun.

Kilde: (Oversat fra engelsk)

<https://www.jiandang100.tsinghua.edu.cn/en/info/1002/1039.htm>

### Øvelse

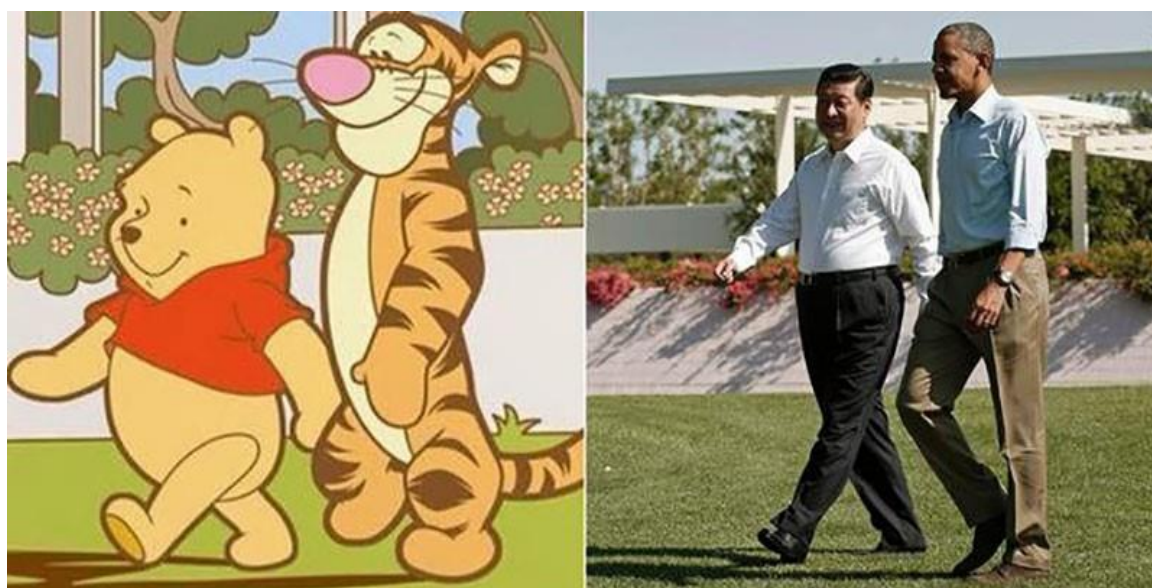
- Hvordan er Lu Yi en rollemodel i teksten?
- Hvilke værdier udtrykkes gennem hendes handlinger?

## 2. Censur og kreativ sprogbrug: Peter Plys, flodkrabber og ris-kaniner

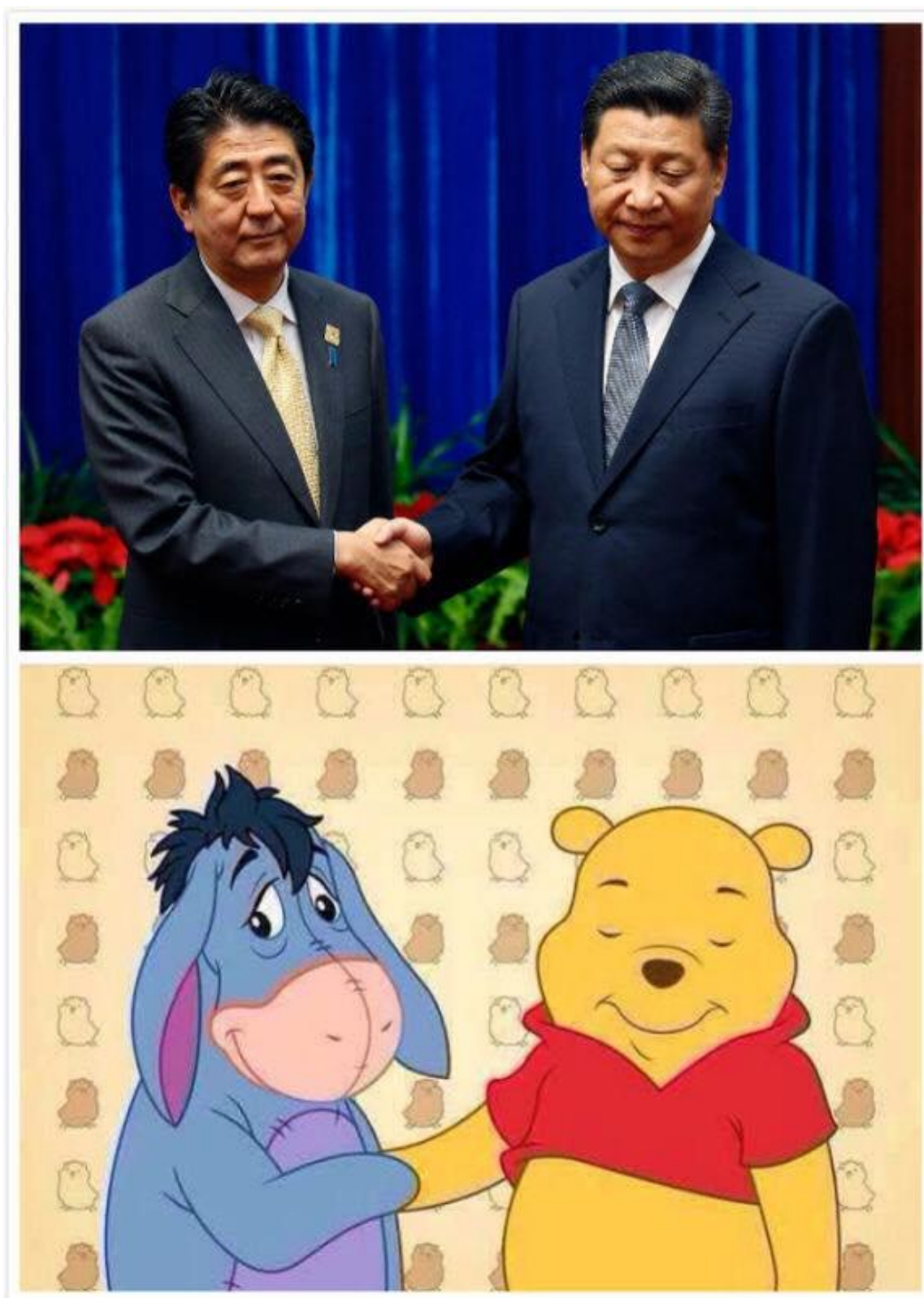
Censuren i Kina er benhård. Alle former for medier, som potentielt kan nå et stort publikum, er underlagt censur. Aviser, bøger og blade, hjemmesider, teater, film, videospil... helt ned til ord-niveau er der ultra-skarpe grænser for, hvad man må sige og skrive.

Det er KKP's Centrale Propaganda-afdeling (中共中央宣傳部 Zhōnggòng Zhōngyāng Xuānchuán bù; forkortet Xuānchuán bù), som udstikker redaktionelle guidelines for emner, der ikke må dækkes, eller som skal dækkes på en særlig måde. Eksempler kunne være Taiwan eller Trump.

Igen: Kinas Kommunistiske Parti vil styre diskursen. Det vil have kontrollen over, *hvad* der kommunikeres *hvordan*. Simpelthen for at undgå historier, der kan udfordre styrets legitimitet, som kan pege fingre ad 'systemets folk', eller som kan skabe social uro.



På sociale medier i Kina har Peter Plys' engelske og kinesiske navne (Winnie the Pooh og Xiǎoxióng Wéiní 小熊维尼) været underlagt censur siden 2017. Det skete, da disse to billeder gik viralt: Xi Jinping i selskab med hhv. den daværende amerikanske præsident Barack Obama (2013) og den daværende japanske premierminister Shinzo Abe (2014). Den slags går ikke i Kina.



Billeder: <https://www.standard.co.uk/news/world/chinese-president-xi-jinping-winnie-the-pooh-taiwan-b1073403.html>



Også internettet og sociale medier er skarpt kontrolleret under Kinas cyberspace-administration, og blandt andet Facebook, Google og YouTube er forbudte eller stærkt censurerede i Kina. Kinesernes egne versioner af SoMe og søgemaskiner er underlagt kinesiske lov og dermed lettere for styret at kontrollere.

Det anslås, at mere end to millioner kinesere er beskæftiget med at overvåge online-trafik, informationsdeling og private beskeder mellem borgere.

Men mange kinesere er kreative, når det gælder censuren, og sprogligt er der stor opfindsomhed for at omgå de strenge krav.

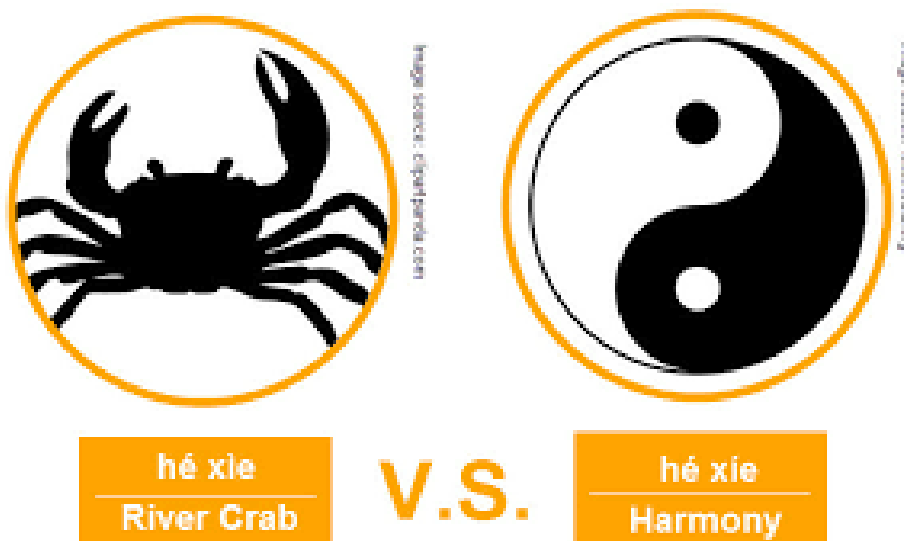
### Eksempel 1:

Før Xí Jīnpíng (习近平) var det Hú Jǐntāo, som var præsident og KKP's generalsekretær (2002-2012). Under Hu Jintao var ét af KKP's store politiske programmer *Det harmoniske samfund* (和谐社会 *héxié shèhuì*). Bagtæppet var en række samfundsmæssige problemer, som var mildt sagt u-harmoniske; arbejdsløshed, social og økonomisk ulighed, voksende miljøproblemer.... Alt sammen problemer, som ikke kunne debatteres, og derfor syntes mange kinesere, at det klingede hult med dén "harmoni".

Derfor opfandt en-eller-anden ordet *héxiè* (河蟹). Som du kan se, er det *næsten* et homofon, dvs. enslydende med ordet for harmoni. Kun tonerne i sidste stavelse er forskellige. Ordet *héxiè* (河蟹) betyder bare *flodkrabbe* i stedet, og ved at bruge dette begreb kunne man nemmere undvige censuren og gøre grin med den evige *harmonisering*.

Når noget blev censureret på nettet eller SoMe, blev det med styrets ord "harmoniseret", mens det med internet-slang blev "flodkrabbet"!

Umiddelbart en gakket sætning, men en kineser véd, hvad den betyder – og der findes mange af dén slags sproglige krumspring for at undvige censur. En slags "kode-sprog" til protest.



"Flodkrabbe" er blevet en slags kodeord for censur.

Billede: Yoyo Chinese

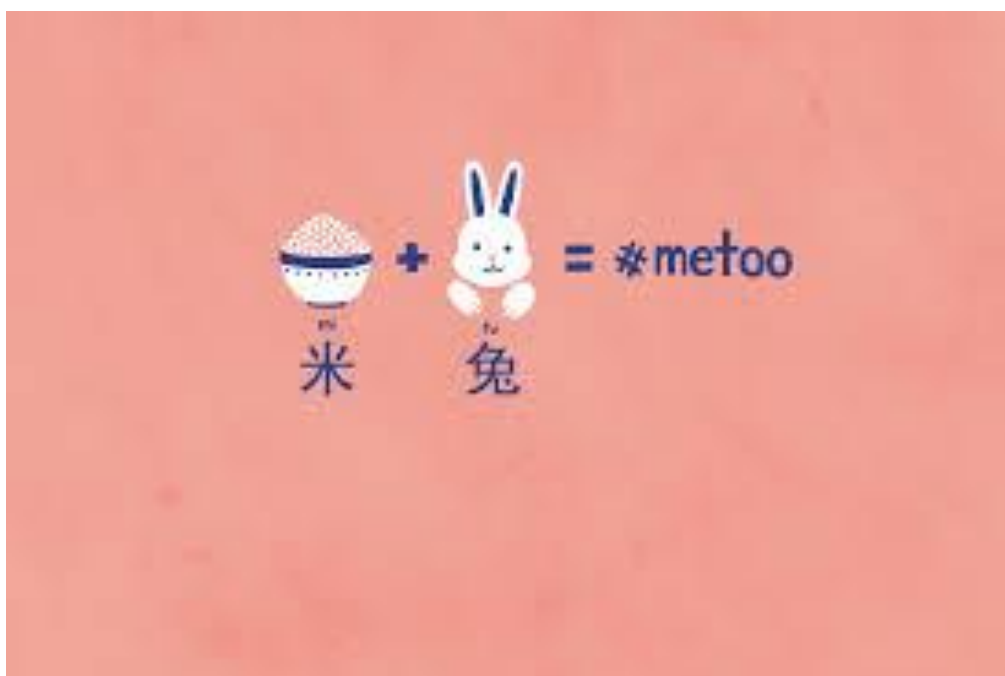
## Eksempel 2:

Da MeToo for alvor eksploderede i Vesten (med afsløringen af den amerikanske filmproducer Harvey Weinstein i 2017), bredte dønningerne sig også til Kina.

Lynhurtigt var der afsløringer af seksuelle krænkelser på universiteter, i mediekredse, blandt embedsmænd, og så blev der hurtigt lukket ned for alle offentlige debatter, og hashtags'ene #MeToo og #WoYeShi eller #我也是 blev censureret.

Igen var der en kreativ bagdør ind, og med homofonet mǐ tù (米兔 "ris kanin"), kunne debatten – i hvert fald for en tid - fortsætte lidt endnu på kinesiske sociale medier, på nettet mv.

Emojien for "ris kanin" blev også populær.



Prøv at søge for eksempel på Instagram efter 米兔 eller ris-kanin-emojis'ene.

Billede: Marcella Cheng/The Conversation

### 3. Rettigheder og fællesskaber for homoseksuelle i Kina

Det officielle Kinas nuværende tilgang til homoseksualitet kaldes populært “de tre ‘ikke’r” (sān bù 三不): “støtter det ikke, er ikke imod det, tilskynder det ikke” (bù zhīchí, bù fǎnduì, bù gǔlì 不支持、不反对、不鼓励).

Der er ingen love, som forbyder homoseksualitet eller sex mellem personer af samme køn – den seneste paragraf, som blev brugt til at retsforfølge homoseksuelle, blev afskaffet i 1997. Dog har homoseksuelle ikke de samme rettigheder som heteroseksuelle i forhold til for eksempel ægteskab, som ikke er muligt mellem personer af samme køn.

Selvom der ikke er nogen love imod homoseksualitet, er diskrimination og social stigmatisering stadig hverdag for mange homoseksuelle i Kina.

Blandt mange hersker stadig en forestilling om, at homoseksualitet er en perversion, og ifølge en undersøgelse om LGBT-forhold i Kina fra 2016 har kun omkring 15 % af kinesiske homoseksuelle fortalt deres forældre om deres seksualitet.

På trods af dette er der i løbet af de sidste 15-20 år opstået et levende LGBT-miljø i Kina, især blandt ungdommen. Meget af miljøet foregår på nettet, hvor LGBT-personer mødes i online-fællesskaber og på kreativ vis udfordrer det etablerede samfund. Blandt andet har kinesiske homoseksuelle med en vis humor ‘lånt’ begrebet tóngzhì (同志), kammerat, fra kommunistlingo, idet det også er et ordspil på det kinesiske ord for homoseksuel, tóngxìngliàn (同性恋).

Desuden findes forskellige grupper af aktivister, der kæmper for seksuelle minoriteters rettigheder, og i 2009 blev der for første gang afholdt pride i Shanghai.

Dog har der også været flere tilbageslag de seneste år. I efteråret 2021 iværksatte myndighederne en pludselig nedlukning af en række LGBT-WeChat-grupper, og Shanghai Pride måtte i 2020 dreje nøglen om efter pres fra de lokale myndigheder. Situationen bølger altså frem og tilbage og er fortsat et omstridt terræn, hvor kinesiske homoseksuelle kæmper for deres plads i et landskab, der i høj grad er styret af traditionelle familieværdier.



To unge mænd hygger sig med te og poesi på dette gamle maleri fra Qing-dynastiet (1644-1911) (foto: Wikimedia Commons)

### Kilder

Ras Tind Solvig Jansen: Kina under forandring. Forlaget Columbus, 2021

<https://www.npr.org/2024/11/01/nx-s1-5166128/opinion-dont-get-river-crabbed-how-chinas-cracking-down-on-punny-dissent>

Anna Davidsen Buhl: "Ægteskab bag facaden". Kinabladet nr. 91, januar 2023

[https://www.dansk-kinesisk.dk/wp-content/uploads/2024/02/Kinabladet\\_nummer\\_91\\_2023\\_hi\\_res.pdf](https://www.dansk-kinesisk.dk/wp-content/uploads/2024/02/Kinabladet_nummer_91_2023_hi_res.pdf)